

NJi

Nederlands
Jeugdinstituut

Rutgers

Samen seksueel grensoverschrijdend gedrag aanpakken

Werkbladen bij het kwaliteitskompas om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en verminderen.

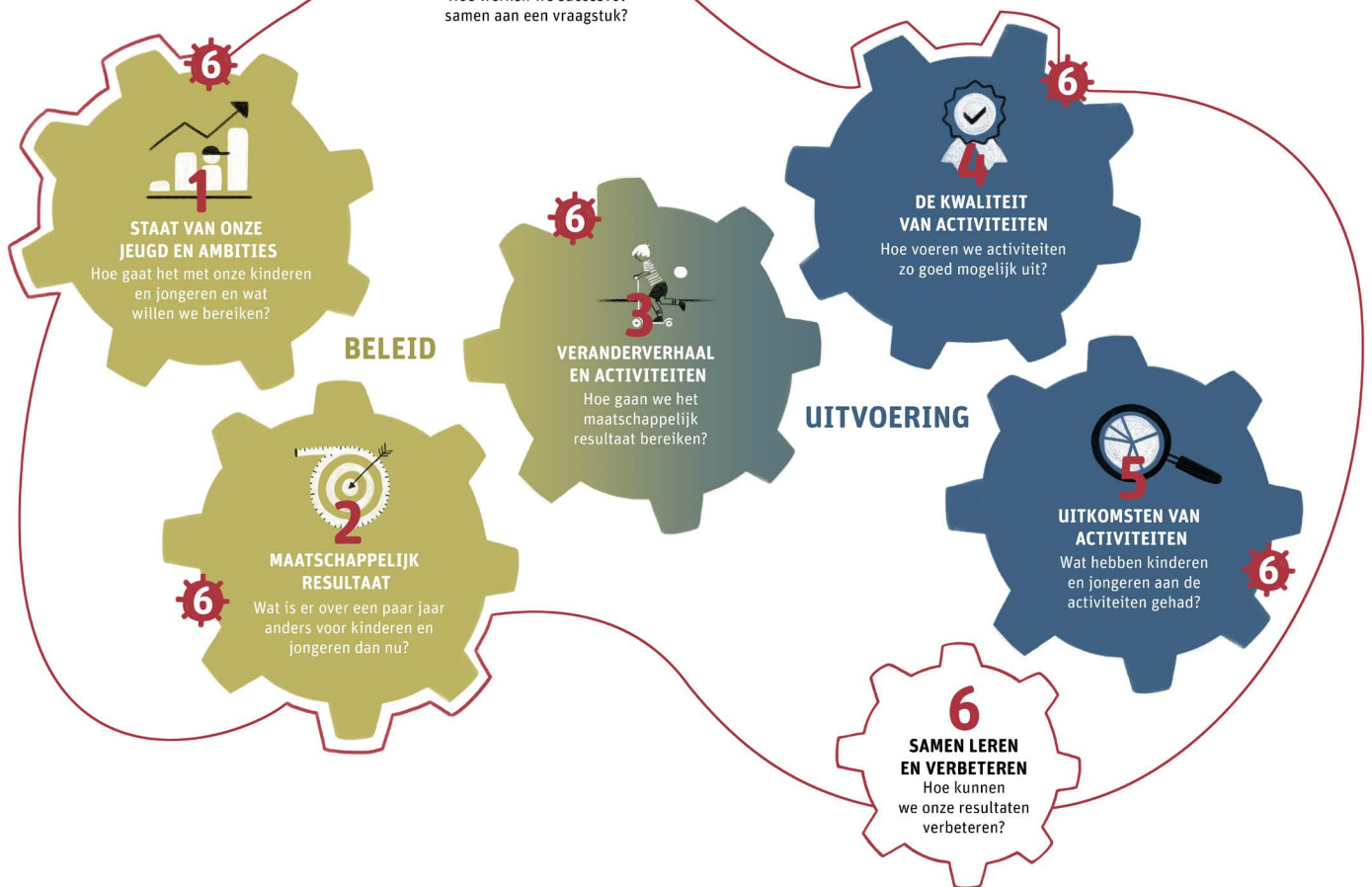
Voor gemeenten en hun samenwerkingspartners

Samen seksueel grensoverschrijdend gedrag aanpakken

IMPACT MAKEN DOE JE SAMEN

Hoe werken we succesvol
samen aan een vraagstuk?

Voor wie zijn deze werkbladen?

Deze werkbladen zijn bedoeld voor gemeenten en hun samenwerkingspartners die samen seksueel grensoverschrijdend gedrag onder kinderen en jongeren willen voorkomen en verminderen. Deze werkbladen zijn de praktische vertaling van het kwaliteitskompas 'Samen seksueel grensoverschrijdend gedrag aanpakken'.

Het kwaliteitskompas en de werkbladen geven handvatten om vanuit een gezamenlijke analyse te komen tot een samenhangende aanpak. Het helpt om krachten te bundelen en beter te doen wat kinderen en jongeren nodig hebben. Ook helpt het om de opgave te vertalen naar een concreet plan, en om duurzame resultaten te bereiken voor kinderen en jongeren.

Het kwaliteitskompas en de bijbehorende werkbladen zijn opgedeeld in zeven bouwstenen:

Bouwsteen 0

[A. Zoek naar de samenwerking en het gezamenlijk belang](#) ▶

[B. Organiseer de samenwerking en de besluitvorming](#) ▶

Bouwsteen 1

[A. Maak een gezamenlijke analyse over hoe het gaat met kinderen en jongeren](#) ▶

[B. Formuleer ambities voor kinderen en jongeren](#) ▶

Bouwsteen 2

[Formuleer concrete maatschappelijke resultaten](#) ▶

Bouwsteen 3

[A. Bepaal hoe je de maatschappelijke resultaten gaat bereiken](#) ▶

[B. Match activiteiten met het maatschappelijk resultaat](#) ▶

Bouwsteen 4

[Werk aan de kwaliteit van activiteiten](#) ▶

Bouwsteen 5

[Breng in beeld wat kinderen en jongeren hebben aan de activiteit](#) ▶

Bouwsteen 6

[Heb aandacht voor leren en verbeteren](#) ▶

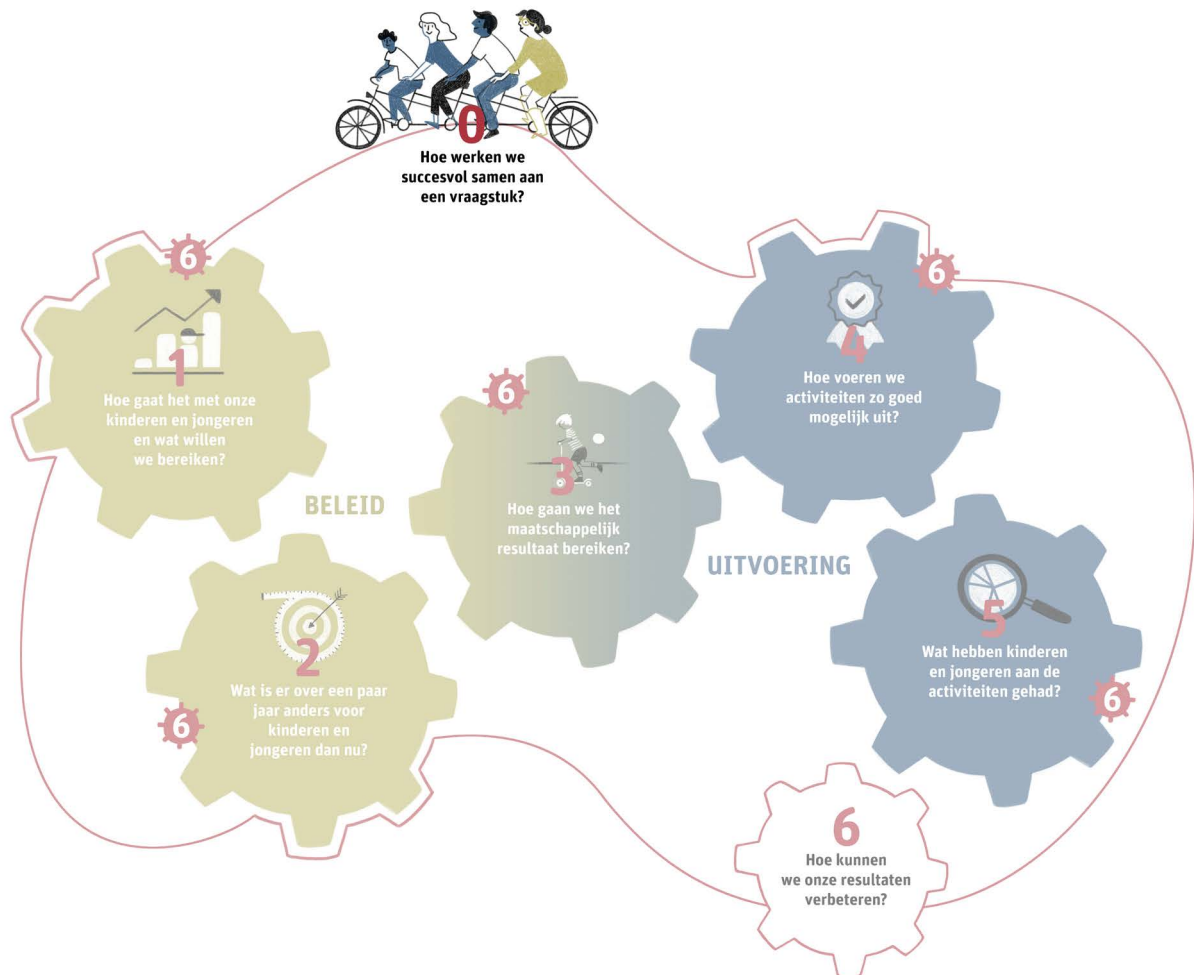
Op elk werkblad geven we meer informatie en handvatten over hoe je met deze bouwsteen aan de slag gaat. Het is een leidraad om gezamenlijk de juiste vragen te stellen en tot acties te komen in de preventie en aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit is geen blauwdruk, maar biedt houvast voor een continu proces van leren en verbeteren.

Aan de slag!

Disclaimer: Het kwaliteitskompas blijft in ontwikkeling. We horen graag suggesties en ideeën voor verbetering. Ook vragen zijn welkom. Neem contact op met Monique Malmberg van het NJi: m.malmberg@nji.nl.

Bouwsteen O-A

Zoek naar de samenwerking en het gezamenlijk belang

Resultaat

Een doelgerichte en samenhangende aanpak heeft meer slagkracht dan afzonderlijke initiatieven.

We weten welk vraagstuk voor ons ligt en welke samenwerking we nodig hebben. We erkennen dat dit een gezamenlijk vraagstuk is en voelen de urgentie om er samen mee aan de slag te gaan.

Met welk vraagstuk willen we aan de slag voor kinderen en jongeren?

Probeer niet om dit vraagstuk perfect tot in de puntjes te verwoorden. In bouwsteen 1 en 2 gaan we hiermee verder.

Wie betrekken we?

Veel vraagstukken vragen om samenwerking op lange termijn. Geef daarom alvast antwoord op de volgende vragen:

Welke samenwerkingen zijn leidend of nodig om aan dit vraagstuk te werken?

**Welke partijen betrekken we bij ons plan?
Wat is een logische samenstelling in onze gemeente/regio?**

Tip: Richt je op mensen die gemotiveerd zijn om het vraagstuk aan te pakken, die het belang van samenwerking inzien en die binnen hun organisatie een zeker mandaat hebben.

Overzicht mogelijke externe samenwerkingspartners

Hieronder vind je een overzicht van externe samenwerkingspartners waaraan je kunt denken (naast het betrekken van kinderen, jongeren en gezinnen).

Domein	Basisvoorzieningen	Basisondersteuning	Intensieve en gespecialiseerde ondersteuning
Opvang en onderwijs	Kinderopvang School (basis-, middelbaar en hoger onderwijs) Samenwerkingsverbanden	Voor- en vroegschoolse educatie Speciaal basisonderwijs Leerplicht Schoolmaatschappelijk werk	Speciaal onderwijs
Welzijn, sport en cultuur	Kinder- en jongerenwerk Buurtcentra Vrijtijdsvoorzieningen Horeca Festivals Poppodia	Maatjes- en mentorprojecten Vrijwilligerswerk Steungezinnen	
Gezondheid en zorg	Huisarts Consultatiebureau Verloskundige zorg	Wijkteam, CJG Praktijkondersteuner van de huisarts	Jeugd- en opvoedhulp Jeugd-ggz Gehandicaptenzorg Verslavingszorg
Wonen, werk en inkomen			Jeugdhulp in gezinsvormen Jeugdhulp met verblijf Schuldsanering Voedselbank
Veiligheid	Buurtvereniging	Kindertelefoon Wijkagent/politie Rechtsbijstand Veilig Thuis	Rechter Jeugdbescherming en jeugd-reclassering Raad voor de Kinderbescherming Jeugdzorg-plus Justitiële jeugdinrichting Centrum seksueel geweld Vrouwenopvang

 Tip: Zie voor meer inspiratie het overzicht [Opgroeien in Nederland: wie zijn daarbij betrokken?](#)

Hoe betrekken we kinderen, jongeren en gezinnen in dit proces?

Meer informatie over hoe je dit vorm kunt geven: www.nji.nl/handreiking-duurzame-jongerenparticipatie, www.zonmw.nl, www.nji.nl/voortijdig-schoolverlaten-en-verzuim, www.aanpakmetandereogen.nl

 Advies: Maak gebruik van jongerenparticipatie. Vaak zijn jongeren al bezig met het thema preventie seksueel geweld. Bijvoorbeeld via belangenverenigingen als het COC, of via scholen of lokale actiegroepen.

Wat is ons gezamenlijke vraagstuk?

Beantwoord met de partijen uit de vorige stap onderstaande vragen. Blijf alert op elkaars beelden en visies en geef ruimte aan het bespreken van mogelijke verschillen. Dit helpt in het proces.

Wat valt ons op bij dit vraagstuk?

Tegen welke kwesties lopen we aan?

Waarom is het belangrijk om samen aan de slag te gaan?

Hebben we duidelijk welke randvoorwaarden we hiervoor nodig hebben?

Denk aan mandaat, financiering, bemensing en monitoring.

Organiseer de samenwerking en de besluitvorming

Resultaat

Voor het gezamenlijke vraagstuk is samenwerking nodig tussen mensen, afdelingen en organisaties.

We hebben bepaald waar en bij wie de regie ligt. Ook hebben we afspraken gemaakt over het proces van planontwikkeling en besluitvorming.

Wat is ons gezamenlijke vraagstuk?

Zet hier nogmaals het gezamenlijke vraagstuk uit sheet 2 van bouwsteen O-A neer.

**Op welke plek ligt het voor de hand om dit vraagstuk bestuurlijk en beleidsmatig vorm te geven?
Bij welke partner(s) ligt de regie?**

Kijk of er een goede samenwerking is die je kunt benutten.

Hoe vinden we de goede mensen om hiermee aan de slag te gaan? Wie onderneemt hierop actie?

Kijk naar energie die partners hebben om met het vraagstuk aan de slag te gaan.

Wie zorgt voor de organisatie, zoals een agenda, vastleggen van acties en besluiten, planning?

Waar vindt besluitvorming plaats, tussen de organisaties en intern? Wie heeft mandaat?

★ **Advies:** *Let erop dat iedereen eigenaarschap blijft voelen. Maak afspraken over hoe je samenwerkt en hoe je handelt bij een conflict.*

Contact onderhouden

Als iedereen aan de slag gaat met zijn deel is het belangrijk om met elkaar in verbinding te blijven. Maak gezamenlijke afspraken over:

Wanneer en hoe informeren we elkaar over de voortgang van de activiteiten?

Hoe houden we iedereen aangehaakt?

Op welke momenten zoeken we elkaar op, ook buiten leer- en verbetermomenten?

 Tip: Zorg ook dat er informele momenten zijn om de relaties warm te houden. En vier samen je successen.

Hoe houden we de verbinding met ouders en jongeren?

 Advies: Sluit aan op de leefwereld van de ouders en jongeren. Vraag aan hen hoe ze in contact willen blijven.

Langdurige samenwerking

Het samen aanpakken van dit vraagstuk vormt een kans om te werken aan duurzame samenwerking. Stel jezelf de volgende vragen:

Hoe verankeren we de huidige samenwerking in onze organisatiestructuren en in regulier beleid en uitvoering?

 Advies: Maak de samenwerking onderdeel van je beleidsvoering. Stel gezamenlijke doelen op, maak werkafspraken en monitor de resultaten periodiek. Organiseer tijd en ruimte voor afstemming en gezamenlijke planvorming.

 Tip: Werk actief samen bij het uitvoeren van het gezamenlijke beleid. Op die manier blijf je bewust bezig met de gezamenlijke aanpak. Organiseer bijvoorbeeld samen met partners trainingen voor professionals, of organiseer kennisbijeenkomsten.

Hoe kunnen we deze gezamenlijke aanpak en werkwijze gebruiken om bestaande werkwijzen en culturen te veranderen? (minder verkokering en versnippering)

 Tip: Maak samen afspraken hoe je omgaat met tussentijdse in- en uitreders of bij conflicten.

Bouwsteen 0

Leren en verbeteren: Gezamenlijk belang en samenwerking

Actie

Evalueer de samenwerking regelmatig.

Bij aanvang van de samenwerking.

Hoe reflecteren we regelmatig op de samenwerking?

Leren doe je samen vanuit bestuur, beleid en uitvoering. Hoe zorgen we dat we vaste momenten voor reflectie inplannen vanuit alle drie de niveaus? Welke frequentie spreken we af en wie plant dit in?

Vragen om tijdens de samenwerking regelmatig te stellen.

Blijf in gesprek: hoe verloopt de samenwerking?

Voer met elkaar regelmatig het gesprek over de samenwerking aan de hand van onderstaande thema's:

Gezamenlijk vraagstuk: Zitten we (nog) allemaal op één lijn? Vraagt het gezamenlijke vraagstuk bijstelling?

Belangen: Hebben we zicht op elkaars belangen? Kan iedereen voldoende bijdragen? Haalt iedereen er voldoende uit?

Relatie: Draagt wat we doen bij aan onderling vertrouwen? Hoe gaan we om met conflicten?

Tip: Geef de verschillende onderdelen een cijfer. Bespreek met elkaar de verschillen en wat er nodig is om een hoger cijfer te halen.

Vervolg – Blijf in gesprek: hoe verloopt de samenwerking?

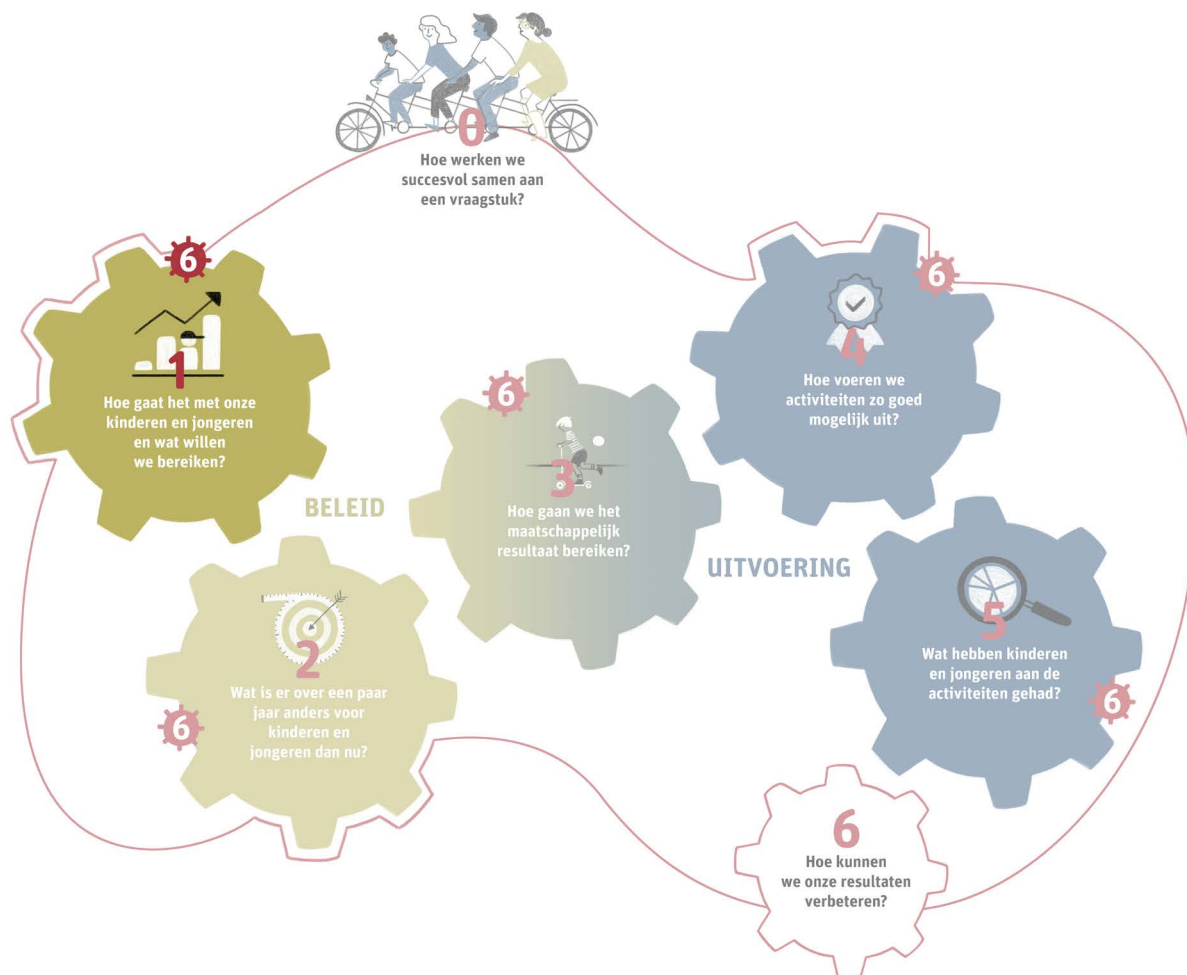
Organisatie: Hebben we de organisatie goed belegd? Draagt deze bij aan de opgave? Is het mandaat goed geregeld?

Proces: Evalueren we de voortgang? En de samenwerking? Zijn de rolverdeling en het proces voldoende duidelijk?

Lees meer over hoe je samen met partners kunt reflecteren op de samenwerking in dit [reflectie-instrument](#).

Welke acties komen er uit de tussenevaluatie van de samenwerking?

Noteer of en zo ja welke (verbeter)acties je hieruit haalt en hoe je dat gaat aanpakken.

Bouwsteen 1-A**Maak een gezamenlijke analyse over hoe het gaat met kinderen en jongeren****Resultaat**

Je kunt pas gericht beleid inzetten als je weet hoe het met kinderen en jongeren gaat en wat zij nodig hebben. Het formuleren van ambities helpt bij het bepalen van je beleid en geeft richting aan de uitvoering hiervan.

We hebben het gesprek gevoerd over hoe het gaat met kinderen en jongeren in onze gemeente / regio, wat we willen en waar we voor gaan.

Een goede start begint met de juiste samenwerking. Ga hiervoor naar bouwsteen O.

Belangrijke vragen vooraf

Hoe betrekken we kinderen, jongeren en gezinnen bij deze stap?

 Advies: Maak gebruik van jongerenparticipatie.

Met welke partners doen we dit samen en hoe betrekken we die?

Analyse: verzamelen van gegevens

Hoe gaat het met de kinderen en jongeren in onze gemeente? Dit kan verschillen per wijk, gebied, school, klas en kind. Bij voorkeur wordt de analyse samen met partners én met kinderen, jongeren en hun gezinnen gedaan.

Informatie verzamelen vanuit jouw organisatie

Wat zijn zorgen en kansen voor kinderen en jongeren in onze gemeente of regio?

1. Wat weten we over hoe het gaat met de jeugd vanuit landelijk onderzoek?

2. Welke lokale cijfers hebben we?

 Advies: Naast landelijke data kun je ook data verzamelen over je eigen gemeente of regio. Zoals het aantal kinderen en jongeren dat te maken krijgt met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Voor veel GGD-regio's zijn er regionale cijfers beschikbaar over de seksuele gezondheid van jongeren. Waaronder cijfers over seksuele grensoverschrijding. Vraag cijfers op bij lokale en regionale instanties, zoals de GGD, Centrum Seksueel Geweld, Veilig Thuis en de politie. Kijk ook op www.waarstaatjegemeente.nl voor informatie over zedenmisdrijven. Verzamel signalen, beelden en verhalen uit de praktijk, van professionals, jongeren en ouders, en van de verschillende partners. Vraag vooral ook de jongeren in je gemeente naar hun mening.

 Tip: Vraag jezelf ook af: hoe verhouden de lokale cijfers zich tot de landelijke cijfers?

Vervolg – Analyse: verzamelen van gegevens

Bij wie wil je nog meer informatie ophalen?

Wat zijn zorgen en kansen vanuit betrokken partners? Vraag partners, jongeren en gezinnen naar hun ervaringen en inschatting van zorgen en kansen.

 Tips: Kijk indien mogelijk ook naar cijfers op bijvoorbeeld wijkniveau of naar cijfers van verschillende groepen, zoals op leeftijd. Mogelijk zijn er bepaalde wijken of groepen met specifieke problematiek, risico's of juist beschermende factoren. Gebruik zoveel mogelijk bestaande monitors en onderzoeken.

In gesprek: gezamenlijke interpretatie van de gegevens

We hebben in de vorige stap de landelijke en lokale informatie en informatie van partners opgehaald. Deze gaan we nu gezamenlijk bespreken en interpreteren met partners uit de regio. Zo toetsen we of ons beeld klopt.

Bedenk met wie je in gesprek gaat

Met welke partners in onze regio gaan we in gesprek om hun signalen en beelden over de staat van de jeugd op te halen?

Kies in eerste instantie voor partners die een belangrijke plek innemen en die gemotiveerd zijn om bij te dragen aan het gemeenschappelijke doel. Een overzicht met mogelijke gesprekspartners staat in het [Overzicht Jeugdveld \(nji.nl\)](#).

Betrek ook jongeren en ouders bij dit gesprek.

Vervolg – In gesprek: gezamenlijke interpretatie van de gegevens

Vragen tijdens het gesprek

Ga in het gezamenlijke gesprek met partners uit de regio aan de slag met onderstaande vragen:

Welke aanvullende signalen hebben we vanuit de praktijk over hoe het nu gaat met kinderen en jongeren?

**Kunnen we het beeld verklaren?
Wat is het verhaal achter de cijfers?**

 Advies: Breng mogelijke verklaringen van verschillende partners samen en zoek naar een mogelijke rode draad.

 Tip: Bewustwording door maatschappelijke ontwikkelingen kan ervoor zorgen dat cijfers over veiligheidsgevoel en het vertrouwen dat je iets kunt bespreken eerst achteruitgaan, voordat ze verbeteren.

Herkennen wij het beeld vanuit de opgehaalde cijfers?

Wat vinden we ervan? Willen we dit verbeteren?

 Tip: Let op dat alle verschillende partners hun stem kunnen laten horen. Mocht een partner de beelden niet herkennen, vraag dan hoe die partner erover denkt.

In gesprek: Gedeelde zorgen en kansen

Kijkend naar het gezamenlijke beeld dat we hebben over het hoe het gaat met kinderen en jongeren: waar zien we zorgen en kansen?

Wat zijn onze gedeelde **zorgen over de kinderen en jongeren in onze gemeente of regio?**

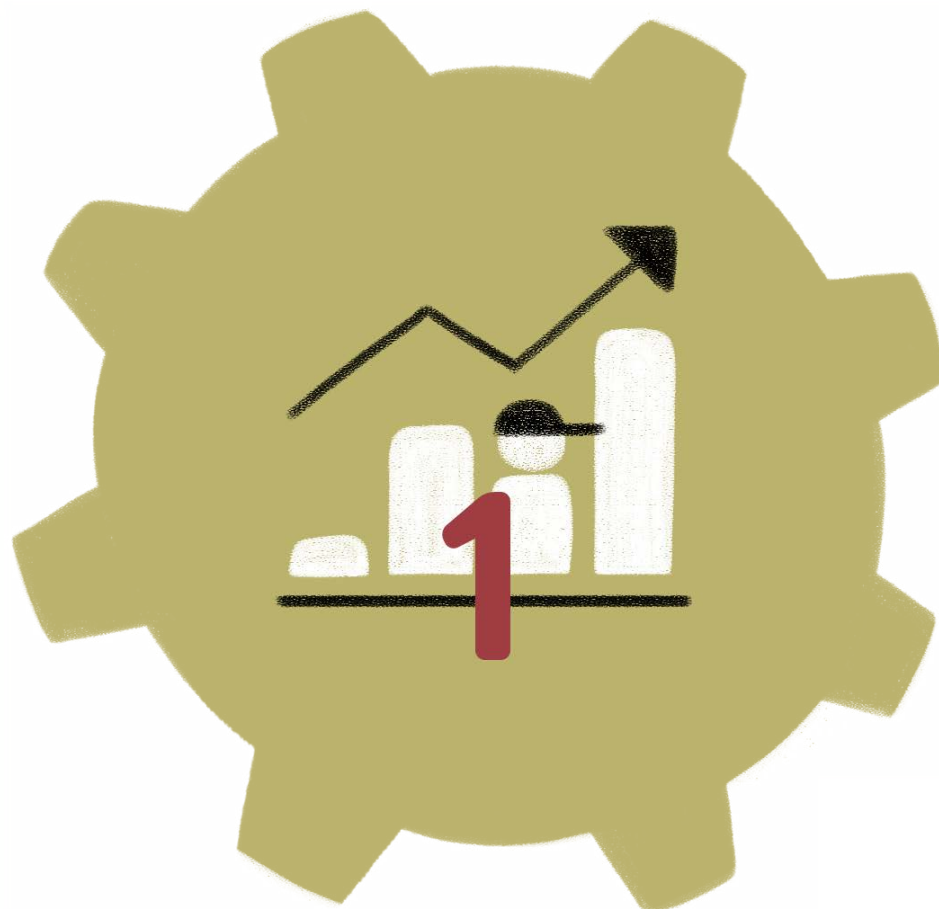
De zorgen kunnen verschillend zijn per wijk, gebied, school, klas en kind.

Wat zien we als **kansen voor de kinderen en jongeren in onze gemeente of regio?**

De kansen kunnen verschillend zijn per wijk, gebied, school, klas en kind.

Bouwsteen 1-B

Formuleer ambities voor kinderen en jongeren

Resultaat

Je kunt pas gericht beleid inzetten als je weet hoe het met kinderen en jongeren gaat en wat zij nodig hebben. Het formuleren van ambities helpt bij het bepalen van je beleid en geeft richting aan de uitvoering hiervan.

We hebben het gesprek gevoerd over hoe het gaat met kinderen en jongeren in onze gemeente / regio, wat we willen en waar we voor gaan.

Ambities formuleren

In de vorige stap hebben we de gezamenlijke zorgen en kansen in kaart gebracht. Waar willen we iets mee gaan doen? Wat willen we aanpakken? Hierover gaan we met elkaar ambities formuleren.

Met welke vragen, problemen of kansen willen we aan de slag? Waarom met deze?

Heb in het gesprek aandacht voor verschillende standpunten en belangen. Over welke punten kunnen we het snel eens zijn? Welke ambities kunnen verbindend werken?

Wat zijn hiervoor onze ambities voor kinderen en jongeren?

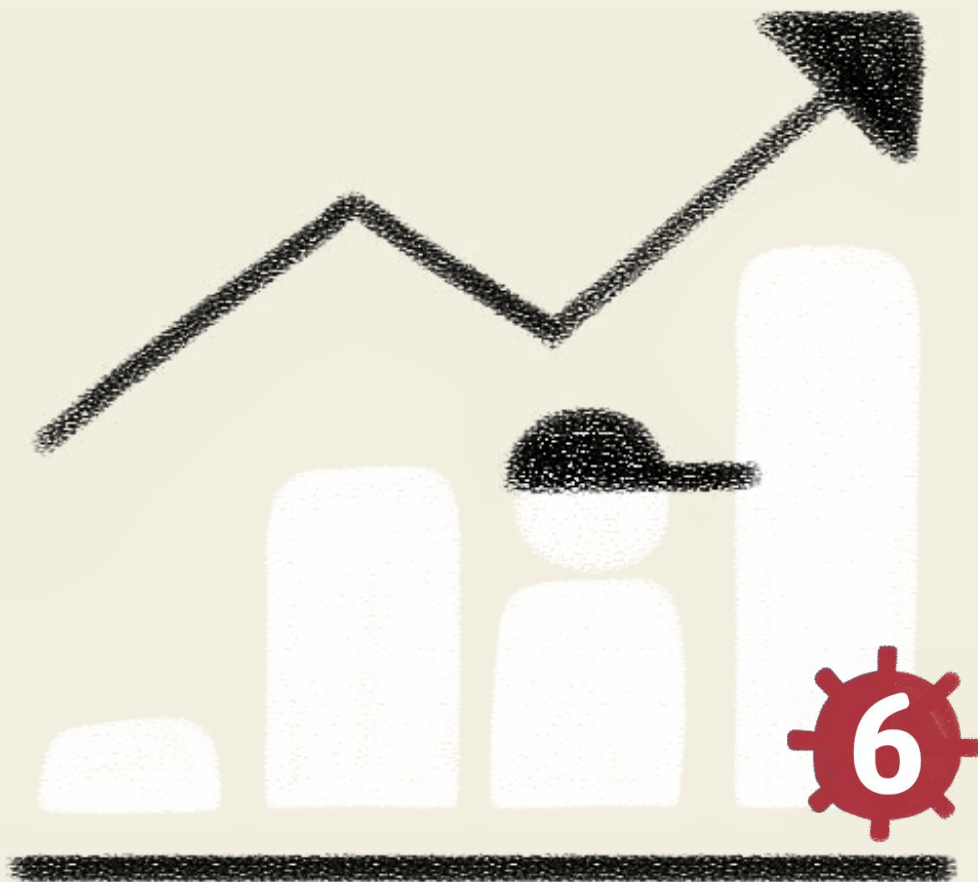
Probeer ambities positief te formuleren. Positieve ambities geven energie.

Tip: Kies je focus. Ga niet tegelijkertijd werken aan meer dan drie ambities.

Bouwsteen 1

Leren en verbeteren: Staat van de jeugd en ambities

Actie

Evalueer hoe het met kinderen en jongeren gaat en reflecteer op de huidige ambities.

Vul de vraag hieronder nu in.

Analyse: verzamelen van gegevens

Bespreek met elkaar hoe vaak je in kaart wil brengen hoe het met kinderen en jongeren gaat. En wat je wanneer in kaart wil brengen. Bedenk wat een realistische termijn is om verandering in de beoogde resultaten te verwachten.

Welke afspraken maken we en hoe organiseren we dit?

Tip: Cultuurverandering is een proces dat lang duurt. Verwacht dus geen grote resultaten op korte termijn. Focus op resultaten en tussenstappen die energie geven om door te zetten.

Vul de vragen hieronder periodiek in om samen te reflecteren.

Wat betekent dit voor onze ambities?

Er is opnieuw in kaart gebracht hoe het gaat met kinderen en jongeren in de gemeente en welke thema's kinderen en jongeren bezighouden. Betekent dit iets voor de huidige ambities?

Herkennen we de nieuwe gegevens?

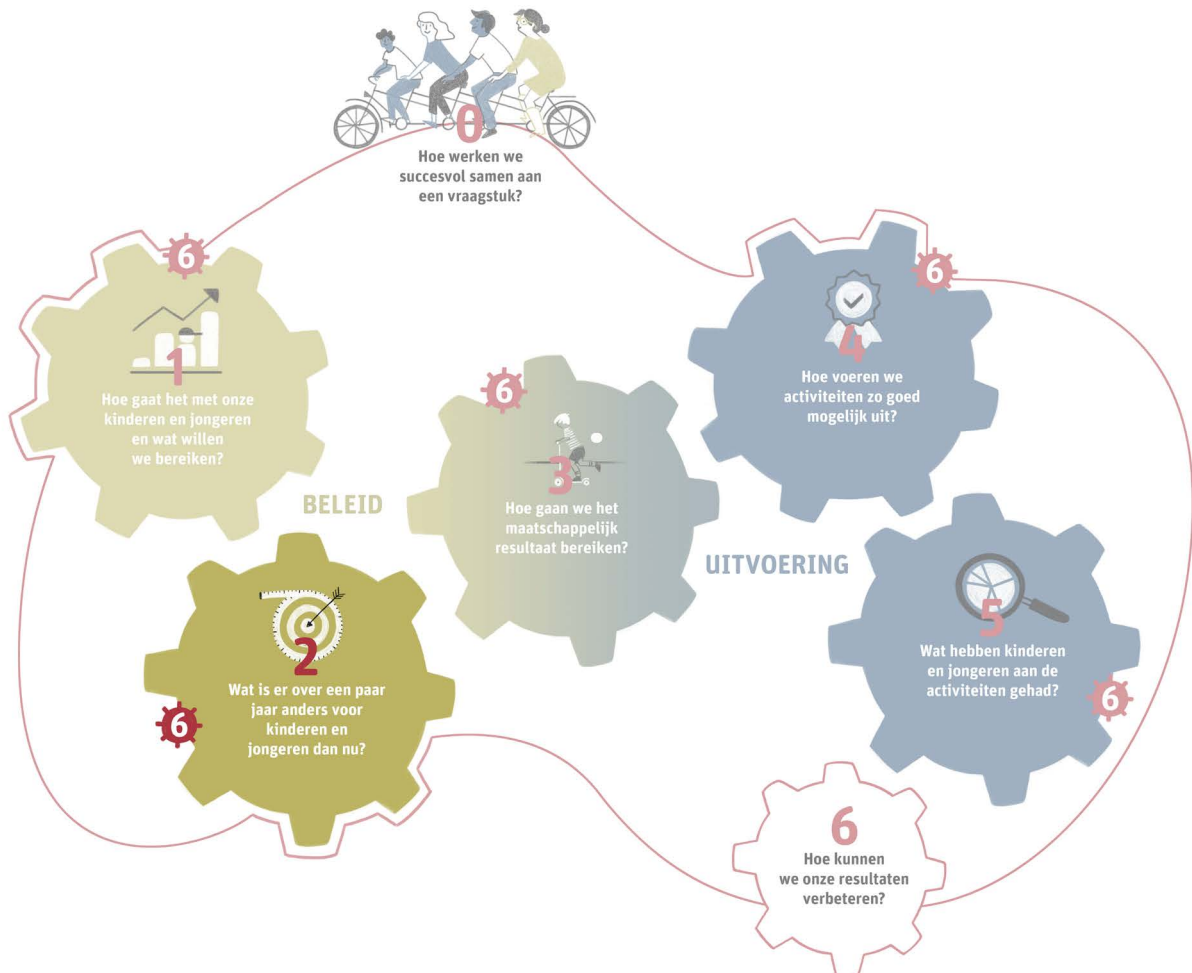
Wat vinden we ervan? Willen we onze ambities bijstellen?

Kunnen we het beeld verklaren?

Welke acties halen we hieruit? En hoe pakken we die aan?

Bouwsteen 2

Formuleer concrete maatschappelijke resultaten

Resultaat

Door het meetbaar maken van maatschappelijke resultaten kun je zien, merken en weten of je op de goede weg bent.

We hebben concrete maatschappelijke resultaten voor kinderen en jongeren geformuleerd, met bijbehorende indicatoren en signalen.

Een goede start begint met de juiste samenwerking. Ga hiervoor naar bouwsteen 0.

Belangrijke vragen vooraf

Hoe betrekken we kinderen, jongeren en gezinnen bij deze stap?

 Advies: Maak gebruik van jongerenparticipatie.

Met welke partners doen we dit samen en hoe betrekken we die?

Wat is onze ambitie?

Neem de ambitie uit bouwsteen 1 als uitgangspunt bij het beantwoorden van deze vraag.

 Tip: Bespreek met elkaar of de resultaten haalbaar en realistisch zijn en stel deze zo nodig bij.

Maak de beoogde resultaten zo concreet mogelijk!

Waarom zien we dat ons resultaat bereikt is of dat we op de goede weg zijn?

Wat willen we concreet voor en met onze kinderen en jongeren bereiken?

Wat is er concreet over .. jaar anders dan nu voor kinderen en jongeren?

Tip: Ben ambitieus, zodat je in beweging komt met elkaar, maar zorg dat het haalbaar is, zodat het niet lam slaat.

Zijn er (sub)doelgroepen of specifieke omgevingen die aandacht vragen? En waarom? Denk bij omgevingen bijvoorbeeld aan thuis, school, wijk, online.

★ **Advies:** *Besteed extra aandacht aan groepen die kwetsbaar zijn voor plegerschap of slachtofferschap. Denk aan jongeren met een licht verstandelijke beperking, autisme, ADHD of hechtingsproblematiek. Maar denk ook aan lhbtiaq+ jongeren die vaker slachtoffer zijn van grensoverschrijdend gedrag.*

Keuzes maken (bijvoorbeeld door beperkt budget). Met welke inzet denken we het meeste verschil te maken?

★ **Advies:** *Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met preventie. Het is goed om al op jonge leeftijd te leren wat grenzen zijn en dat het oké is om nee te zeggen. Zo verklein je de kans dat kinderen later in hun leven over de eigen grenzen en die van de ander gaan.*

Hoe meet je de beoogde resultaten? Welke indicatoren of signalen hanteren we?

Denk aan informatie van de GGD, uit de [Jeugdmonitor](#), [Seks onder je 25e](#) of informatie van andere partners zoals het Centrum Seksueel Geweld of de politie.

Indicator of signaal:

Indicator of signaal:

Indicator of signaal:

Voorbeeld indicatoren: *Percentage jongeren dat tevreden is over hun seksleven. Percentage jongeren dat aangeeft ooit te zijn gedwongen om iets te doen of toe te staan op seksueel gebied.*

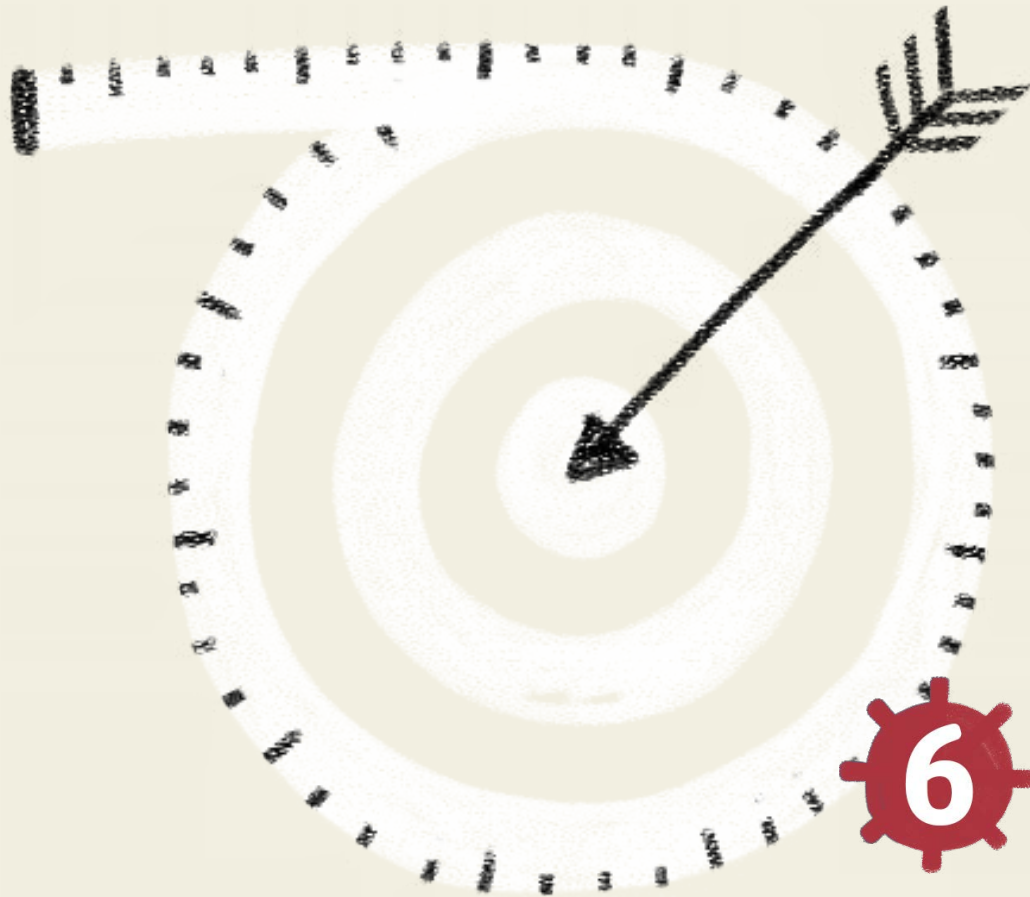
Voorbeeld signaal: *Veranderingen die leerkrachten opmerken in het onderling aanspreken van leerlingen op grensoverschrijdend gedrag.*

Tip: Sluit zoveel mogelijk aan bij wat er al gemonitord wordt. Gebruik indicatoren uit onderzoeken waarbij al veel is nagedacht over de stelling van de vragen.

Bouwsteen 2

Leren en verbeteren: Maatschappelijk resultaat

Actie

Evalueer de voortgang op de maatschappelijke resultaten.

Vul de vraag hieronder nu in.

Hoe volgen we hoe het met kinderen en jongeren gaat rondom de maatschappelijke resultaten?

Bespreek met elkaar hoe vaak je de voortgang van de indicatoren en signalen uit de vorige stap wil evalueren.

Wie brengt welke informatie bij elkaar en wanneer?

Bedenk wat een realistische termijn is om verandering in de beoogde resultaten te verwachten.

Welke afspraken maken we en hoe organiseren we die?

 Advies: *Veranderingen in maatschappelijk resultaten gaan langzaam. Verwacht dus geen grote resultaten op korte termijn. Ook zijn dit soort resultaten onderhevig aan meerdere invloeden waarop je niet altijd zelf invloed hebt. Zoals cultuur, media en politiek. Focus op tussenstappen die energie geven om door te zetten.*

Vul de vragen hieronder periodiek in.

Het evalueren van de voortgang: wat betekent dit voor beleid en onze inzet?

Er is opnieuw in kaart gebracht hoe het gaat met kinderen en jongeren rondom onze maatschappelijke resultaten. Betekent dit iets voor het vervolg? Leg hier ook de link met resultaten die behaald zijn op het veranderverhaal. Deze hebben invloed op de maatschappelijke resultaten.

Herkennen we de ontwikkeling rondom de maatschappelijke resultaten? En rondom de elementen uit het veranderverhaal?

Zie de uitleg bij bouwsteen 3A.

Wat vinden we ervan? Willen we onze maatschappelijke resultaten veranderen of bijstellen?

Kunnen we het beeld verklaren?

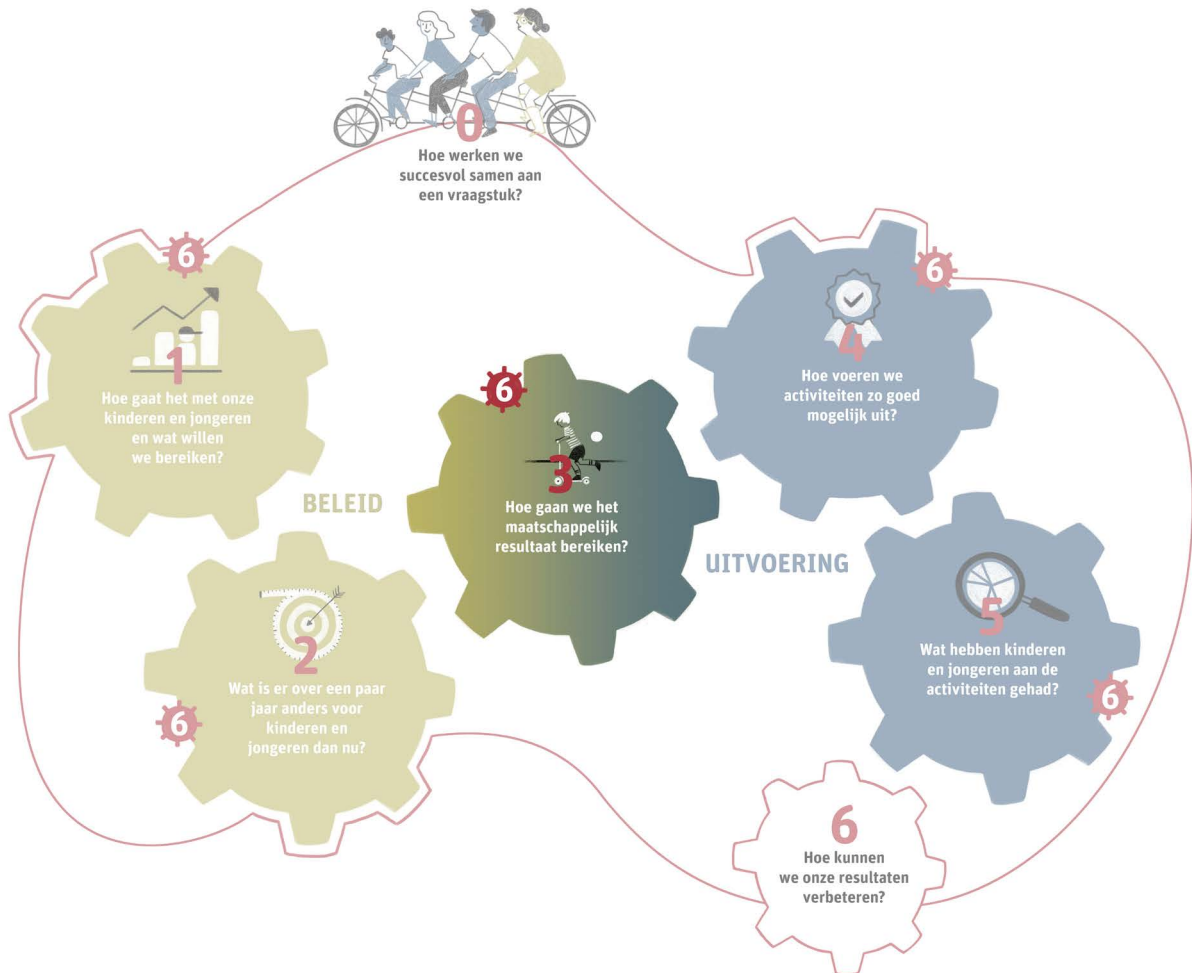
Welke acties halen we hieruit? En hoe pakken we die aan?

Tip: Bewustwording kan invloed hebben op de cijfers. Incidenten worden bijvoorbeeld eerder gemeld, grensoverschrijding wordt eerder herkend of het wordt gemakkelijker om je uit te spreken. Ook al lijkt dit achteruitgang, het is wel degelijk vooruitgang.

Bouwsteen 3-A

Bepaal hoe je de maatschappelijke resultaten gaat bereiken

Resultaat

Scherp krijgen op welke manier je toewerkt naar de resultaten voor kinderen en jongeren draagt bij aan het vasthouden van de focus waarvoor je het doet.

We hebben de samenhang expliciet gemaakt tussen datgene waarop we willen inzetten en de beoogde effecten hiervan voor kinderen en jongeren.

Een goede start begint met de juiste samenwerking. Ga hiervoor naar bouwsteen O.

Belangrijke vragen vooraf

Hoe betrekken we kinderen, jongeren en gezinnen bij deze stap?

★ *Advies: Maak gebruik van jongerenparticipatie.*

Met welke partners doen we dit samen en hoe betrekken we die?

Wat willen we bereiken? En op welke manier gaan we daarnaar toewerken?

Onderzoek de veronderstellingen die er zijn over hoe de resultaten voor kinderen en jongeren het beste bereikt kunnen worden. Wat vinden we belangrijk? Waar willen we op inzetten en waarom? Dit is jullie veranderverhaal.

Wat wil je bereiken
voor kinderen en jongeren?

Rand-
voorwaarden

Anders,
namelijk...

Leidende principes
& waarden

Kennis over
wat werkt

Hoe gaan jullie dit bereiken?
=
Veranderverhaal

Tip: Neem de maatschappelijke resultaten uit bouwsteen 2 als uitgangspunt. Op die manier zorg je voor meer samenhang in je beleid.

Welke elementen zijn onderdeel van het veranderverhaal?

Besprek met elkaar welke elementen een plek hebben in jullie **gezamenlijke** veranderverhaal en waarom. Beantwoord met elkaar de volgende vragen.

Kennis over wat werkt

Wat weten we over wat werkt vanuit wetenschappelijk onderzoek, praktijkonderzoek en vanuit kinderen en jongeren zelf? Welke werkzame elementen zijn bekend?

Er zijn verschillende elementen waarvan we weten dat die goed werken bij de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag:

- **Zet in op meerdere niveaus.** Richt je zowel op het individu als op professionals, organisaties en de maatschappij als geheel. Op deze manier versterken de maatregelen elkaar. Lessen voor jongeren op school hebben meer effect als de boodschap ervan wordt ondersteund in hun omgeving, zoals in hun gezin, op de sportclub en in de media.
- **Richt je op het ontwikkelen van kennis, attitudes en vaardigheden** die resulteren in minder seksueel grensoverschrijdend gedrag. Zet in op het voorkomen van het ongewenste gedrag. Minder plegers resulteert uiteindelijk in een duurzame afname van het aantal kinderen en jongeren dat te maken krijgt met seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- **Begin op tijd, voordat jongeren seksuele relaties aangaan.** Dat betekent dat seksuele vorming met aandacht voor respectvolle omgang al begint op de basisschool.
- **Zorg voor structurele inzet.** Eén keer een les op school, jongerencentrum of in de jeugdzorg, kan jongeren niet leren hoe zij elkaars wensen en grenzen kunnen respecteren. Een ingewikkeld onderwerp als seksuele grensoverschrijding vraagt om meerdere lessen die herhaald worden en een doorlopende leerlijn.
- **Investeer in deskundigheid.** Professionals met een rol in de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn in staat om seksualiteit, seksuele grensoverschrijding en consent te bespreken, risicofactoren te signaleren en slachtoffers door te verwijzen naar de juiste hulpverlenende instanties.
- **Betrek mannen.** Het tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag is veel effectiever als je jongens en mannen erin betreft. Traditionele gendernormen bepalen hoe mannen en vrouwen zich zouden moeten gedragen, ook op het gebied van seksualiteit. Als jongens en mannen niet alleen worden gezien als potentiële daders, maar als deel van de oplossing, kunnen we seksuele grensoverschrijding tegengaan.

Tip: Bekijk factoren die van invloed zijn op seksueel grensoverschrijdend gedrag, acties die nodig zijn bij de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en het 8-punten plan voor effectieve preventie voor meer kennis en inspiratie.

Vervolg – Welke elementen zijn onderdeel van het veranderverhaal?

 Leidende principes & waarden

Welke leidende principes en (politieke) waarden zijn belangrijk bij het toewerken naar deze resultaten?

Meer informatie: [Leidende principes geven richting aan het sociaal domein | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)

 Randvoorwaarden

Welke randvoorwaarden zijn nodig om dit resultaat voor kinderen en jongeren te behalen?

Denk aan samenwerking, commitment of draagvlak.

 Anders, namelijk...

Wat maakt nog meer onderdeel uit van het veranderverhaal?

Gezamenlijk ordenen en prioriteren

In de vorige stap hebben we de elementen uit het veranderverhaal in kaart gebracht. Deze gaan we nu verder ordenen en prioriteren. Zo geven we meer richting aan onze keuzes.

1 Zien we samenhang tussen de verschillende elementen?

Welke elementen versterken elkaar?
Welke elementen sluiten op elkaar aan?

Welke elementen spreken elkaar tegen? Is dat erg?
Is een van deze elementen belangrijker dan de andere?

2 Wat vinden we ervan? Zouden we op basis van bovenstaande punten nog een element willen toevoegen of weglaten?

Vervolg – Gezamenlijk ordenen en prioriteren

3 Welke elementen vinden we het belangrijkste? Waar geven we het meeste prioriteit aan? En waarom?

Bij bouwsteen 2 is stilgestaan bij de doelgroep waar je het meeste verschil voor kunt maken.

Neem dit mee voor het prioriteren.

- ★ *Advies: Kijk welke elementen onderbouwd bijdragen aan de beoogde maatschappelijke resultaten. Welke verandering draagt daadwerkelijk bij aan minder grensoverschrijdend gedrag? Op die manier voorkom je dat je inzet op de verkeerde dingen of om de verkeerde redenen. Zoals het inrichten van een meldpunt om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Meldpunten voorkomen het gedrag niet, maar brengen het in kaart. Dit is enkel nuttig als je ook iets doet met de meldingen.*

4 Wat betekent dit voor onze activiteiten?

- ★ *Advies: Formuleer zo concreet en onderbouwd mogelijk op welke manier deze keuzes bijdragen aan minder seksueel grensoverschrijdend gedrag. Welke verandering willen we bijvoorbeeld zien in houding, kennis en vaardigheden van jongeren, ouders, omstanders en professionals? Of welke sociale norm willen we neerzetten? En welk beleid hoort daarbij?*

Welke elementen van het veranderverhaal brengen we in beeld? Wat gaan we monitoren?

In de vorige stap is in kaart gebracht wat belangrijk is om de maatschappelijke resultaten te behalen. Om te weten hoe het gaat met de voortgang op de elementen uit jullie veranderverhaal, is het belangrijk om dit regelmatig te evalueren. Bedenk met elkaar welke gegevens je daarvoor nodig hebt en hoe je dit gaat verzamelen. Bespreek met elkaar de volgende vragen:

Welke informatie hebben we echt nodig? En welke informatie is interessant, maar niet noodzakelijk?

Wat nemen we mee en wat niet? Past wat we willen weten bij ons veranderverhaal?

- ★ **Adviezen:** Seksuele vorming van kinderen en jongeren vindt op veel meer plekken plaats dan alleen in het onderwijs. Blijf hier aandacht voor houden bij de inzet van activiteiten en bij de beeldvorming. Vul kwantitatieve informatie aan met kwalitatieve signalen en beelden. Bijvoorbeeld met behulp van interviews onder jongeren en professionals.

Welke gegevens gaan we verzamelen? Hoe meten we die? Welke input gebruiken we daarvoor?

Indicator of signaal:

Indicator of signaal:

Indicator of signaal:

Hoe vaak meten we deze gegevens? Past deze frequentie bij de verwachtingen uit het veranderverhaal?

- ★ **Advies:** Kijk of je kunt aansluiten bij iets dat al ergens geregistreerd wordt. Zo voorkom je dubbel werk en vraagt het minder inzet om de informatie te verzamelen.

Wie is verantwoordelijk voor het verzamelen van deze gegevens?

Leren en verbeteren: veranderverhaal

Actie

Evalueer de voortgang op de belangrijkste elementen uit het veranderverhaal.

Hoe meten we of onze aanpak werkt? Hoe leren we ervan?

Bij monitoring is het essentieel dat je praat over de gegevens. Cijfers kunnen iets zeggen over de noodzaak of het resultaat van een aanpak, maar ze bieden vaak pas echt helderheid als ze gezamenlijk en vanuit verschillende perspectieven worden besproken. Ga samen in gesprek over onderstaande vragen om zo de gegevens te duiden en er samen van te leren.

Herkennen. Hoe verhoudt de informatie zich tot wat we dagelijks in onze praktijk zien?

Begrijpen. Hoe denken we dat dit komt? Kunnen we het beeld verklaren? Leg hier de link met voortgang op je maatschappelijke resultaten. Inzet vanuit het veranderverhaal doe je om de maatschappelijke resultaten te bereiken.

Waarderen. Wat vinden we ervan? Waar zijn we tevreden over en waarmee niet? Zijn er dingen die we willen veranderen?

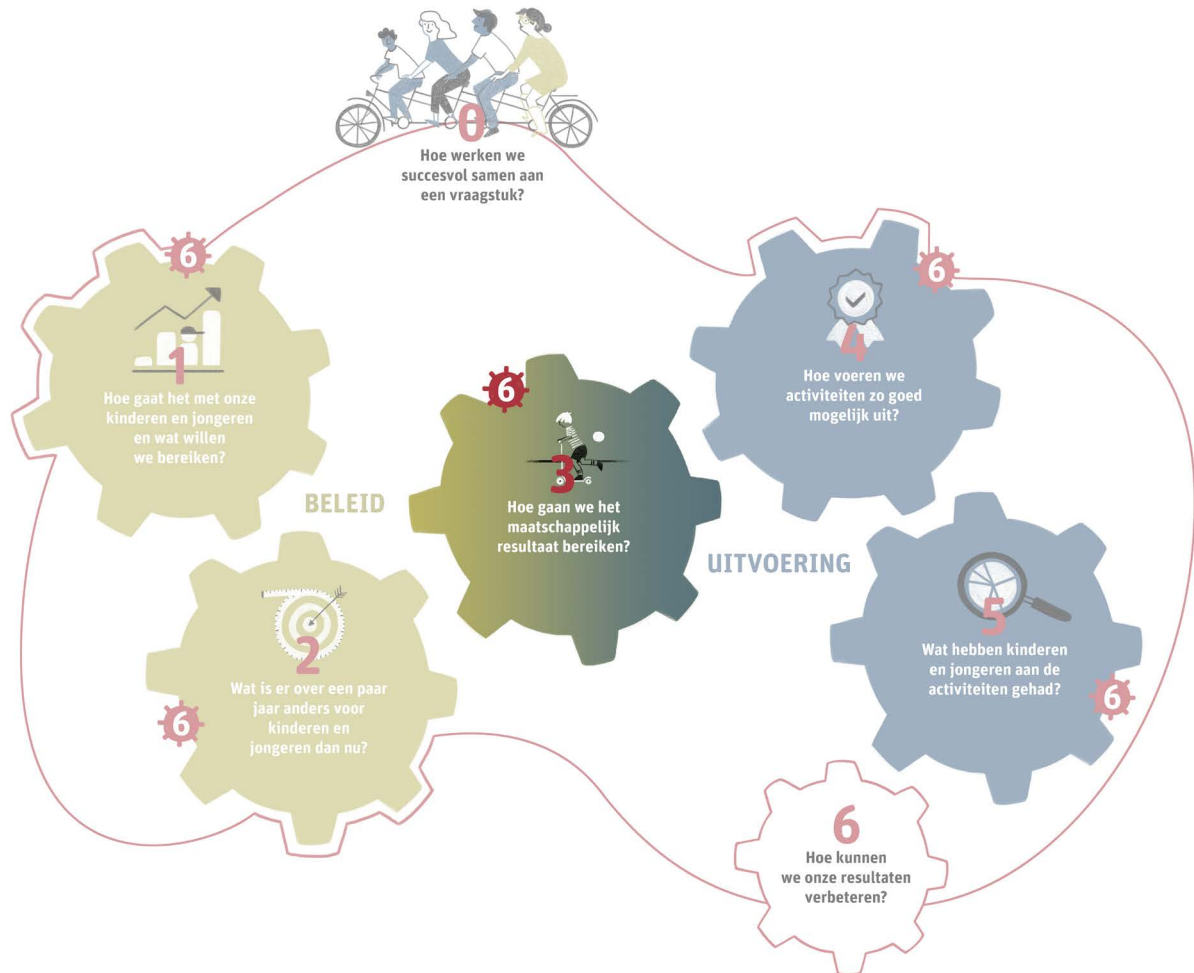
Verbeteren.

Welke (verbeter)acties halen we hier uit?
Hoe gaan we die aanpakken?

Welke acties volgen hieruit rondom de inzet van onze activiteiten? Hoe pakken we die op?

Bouwsteen 3-B

Match activiteiten met het maatschappelijk resultaat

Resultaat

Een analyse van je huidige aanbod helpt bij het beoordelen of je huidige aanbod bijdraagt aan het behalen van je maatschappelijke resultaten.

We hebben zicht op de meest passende inzet die nodig is om de maatschappelijke resultaten voor kinderen en jongeren te realiseren.

Activiteiten in kaart brengen

Welke activiteiten voor kinderen en jongeren worden er al ingezet in onze regio/gemeente?

Door onderstaand schema in te vullen, wordt duidelijk hoe activiteiten samenhangen met de beoogde maatschappelijke resultaten en jullie veranderverhaal. Hebben we alle activiteiten om het beoogde resultaat te behalen?

Wat willen we bereiken voor kinderen en jongeren?
Vul hier de ambitie uit bouwsteen 1 in.

Resultaat	Resultaat	Resultaat	Resultaat
-----------	-----------	-----------	-----------

Vul hierboven de maatschappelijke resultaten uit bouwsteen 2 in.

Wat willen we bereiken vanuit ons veranderverhaal?				
Activiteiten op het gebied van preventie				
Activiteiten in de basis*				
Activiteiten in de eerstelijns				
Activiteiten voor intensieve ondersteuning				

* Bij activiteiten in de basis gaat het om activiteiten die worden uitgevoerd daar waar kinderen opgroeien. Bijvoorbeeld in het gezin, de buurt, de kinderopvang en op school.

Tips: Bekijk en bespreek ook samen waar overlap zit of welk aanbod nog niet aansluit bij de beoogde resultaten. Gebruik erkende interventies zodat je zeker weet dat de lessen aansluiten bij de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen.

Analyse: Hebben we alle activiteiten die nodig zijn om het beoogde resultaat te halen?

We hebben in de vorige stap de inzet van huidige activiteiten afgezet tegen het beoogde resultaat. We maken nu concreet of er inzet ontbreekt. Zo maken we het plaatje compleet.

Is er inzet nodig die nu nog niet wordt gedaan? Ga op basis van de vorige stappen aan de slag met onderstaande vragen:

1 **Ontbreekt er inzet op het beoogde resultaat?
Of op elementen van het veranderverhaal?**

2 **Zijn er nieuwe activiteiten of interventies nodig? Is er inzet nodig die nog (door)ontwikkeld moet worden?**
Check de [databank Effectieve jeugdinterventies en Materiaal & trainingen - seksuele grensoverschrijding](#) als er nieuwe activiteiten of interventies nodig zijn.

3 **Is de inzet divers genoeg?**
Denk aan verschillende leeftijdsgroepen en leef-omgevingen, individueel en groepsaanbod, preventief en curatief aanbod. Maar ook aan verschillende type activiteiten en de samenhang tussen alle activiteiten.

4 **Wat betekent dit voor onze inzet? Wat vraagt actie?**
Er is in beeld gebracht welke activiteiten bijdragen aan de beoogde resultaten en welke activiteiten ontbreken. Welke acties volgen er uit deze analyse? En wie pakt die op?

Bouwsteen 3-B

Leren en verbeteren: activiteiten

Actie

Evalueer de inzet van de activiteiten regelmatig.

Vul de vraag hieronder nu in.

Hoe evalueren we de match tussen onze activiteiten en het maatschappelijk resultaat?

Samen leren leidt tot een beter resultaat. Creëer daarom expliciet ruimte en tijd voor reflectie. Maak afspraken over de frequentie en plan dit in.

Welke frequentie spreken we af en wie plant dit in?

Vul de vragen hieronder periodiek in.

Hoe verloopt de inzet van onze activiteiten? Wat vraagt aandacht?

Voer regelmatig het gesprek met behulp van onderstaande vragen:

Zijn de voorgenomen acties op de inzet van activiteiten uitgevoerd? Dit kunnen acties zijn die in de vorige sheet zijn benoemd of acties uit een voorgaande evaluatie.

Hebben voldoende kinderen en jongeren deelgenomen aan de activiteiten? Wordt de doelgroep voldoende bereikt door de activiteiten?

Zijn de voorgenomen activiteiten uitgevoerd?

Vul de vragen hieronder periodiek in.

Vervolg – Hoe verloopt de inzet van onze activiteiten? Wat vraagt aandacht?

Sluiten de activiteiten (steeds) beter aan bij de beoogde maatschappelijke resultaten?

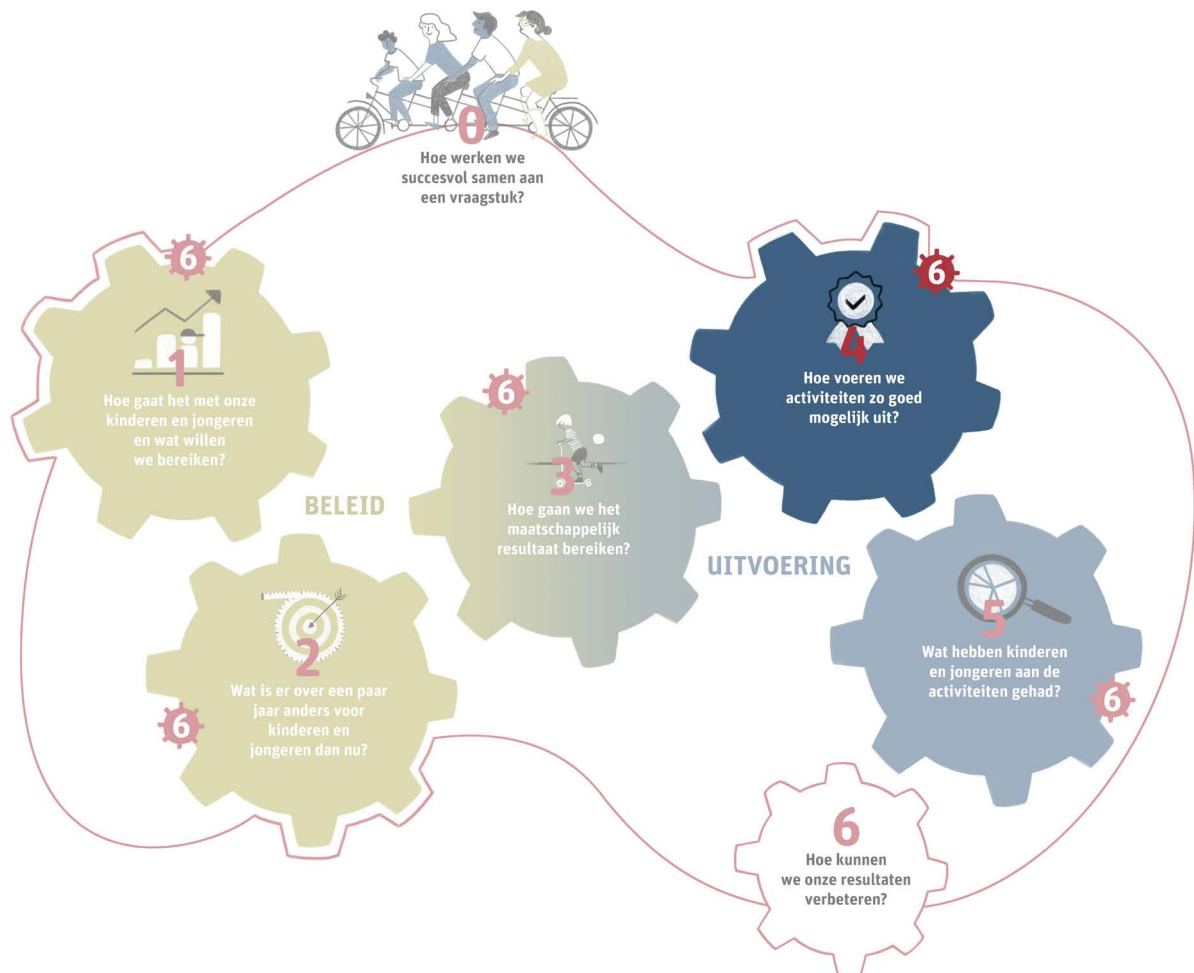
Wat vraagt extra aandacht?

Acties die volgen uit de evaluatie van de inzet van activiteiten

Welke acties zien we en hoe pakken we die op? Noteer dat hier.

Bouwsteen 4

Werk aan de kwaliteit van activiteiten

Resultaat

Het regelmatig bespreken van de kwaliteit en hierop bijsturen, draagt bij aan een lerende beweging. Dit zorgt voor betere resultaten voor kinderen en jongeren.

We weten wat we nodig hebben om de activiteiten zo optimaal mogelijk uit te voeren. We zetten dit in om de activiteit te verbeteren.

Een goede start begint met de juiste samenwerking. Ga hiervoor naar bouwsteen 0.

Belangrijke vragen vooraf

Hoe betrekken we kinderen, jongeren en gezinnen bij deze stap?

 Tip: Denk bijvoorbeeld aan het betrekken van de leerlingenraad of jongerenraad.

Met welke partners doen we dit samen en hoe betrekken we die?

Hoe werken we ieder vanuit onze eigen rol aan de kwaliteit van de activiteiten?

Om tot een goede kwaliteit te komen, is het belangrijk dat alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen. Beschrijf hoe jij op dit moment vanuit jouw rol werkt aan de kwaliteit van de activiteit.

Als we het hebben over de kwaliteit van de activiteit kan dit gaan over een enkel aanbod dat de activiteit biedt, maar ook over het totale aanbod dat wordt aangeboden door de activiteit/organisatie.

Uitvoerende praktijk

Financier/beleid

Wat is de huidige kwaliteit van deze activiteit?

Gebruik dit schema om te achterhalen welke elementen van kwaliteit relevant zijn voor jouw activiteit. Heb je deze elementen voldoende geborgd? Of is actie nodig? Door de voor jou relevante vragen te beantwoorden, kom je hierachter.

Let op! Niet alle vragen hoeven voor jouw activiteit of aanbod van toepassing te zijn.

	Mogelijke vragen	Antwoorden
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Voelen uitvoerend medewerkers zich (vak)bekwaam om hun taken uit te voeren? • Zijn er vakinhoudelijke richtlijnen, beroepscode of veldnormen waarmee uitvoerend medewerkers te maken hebben? Hoe gaan we daarmee om? • Welke opleiding hebben uitvoerend medewerkers gevolgd? • Hebben uitvoerend medewerkers een beroepsregistratie (nodig)? Zo ja, hebben zij deze? • Zijn uitvoerend medewerkers voldoende toegerust op de meest voorkomende vragen en problemen van kinderen en jongeren? 	
Onderbouwing aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Hebben we zicht op de meest voorkomende vragen waarmee kinderen en jongeren bij ons komen? Weten we wat daarbij werkt? • Is het aanbod gebaseerd op kennis over wat werkt? • Is het aanbod onderbouwd of erkend? • Hoe gaan we om met aanbod waarvan de werkzaamheid (nog) onbekend is? Op welke manier besteden we dan aandacht aan kwaliteit? 	
Faciliteren medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgt de organisatie voor ruimte om benodigde trainingen en opleidingen te volgen? • Biedt de organisatie ruimte voor supervisie en intervisie? • Zijn de randvoorwaarden op orde zodat uitvoerend medewerkers kwaliteit kunnen leveren? 	<p> Tip: Bekijk samen ook of medewerkers ondersteuning kunnen krijgen bij partnerorganisaties. Misschien kan de judotrainer wel helpen met een cursus voor kinderopvangmedewerkers.</p>

 Tips: Pas op dat het werken aan kwaliteit geen afvinklijstje wordt. Wat moet het verbeteren van de kwaliteit opleveren voor kinderen en jongeren? Niet voor alle activiteiten is duidelijk wat bijdraagt aan de kwaliteit. Haal dan ervaringen bij de doelgroep op om te kijken wat je kunt verbeteren.

Vervolg – Wat is de huidige kwaliteit van deze activiteit?

Let op! Niet alle vragen hoeven voor jouw activiteit of aanbod van toepassing te zijn.

	Mogelijke vragen	Antwoorden
Metten van kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe waardeert de doelgroep de kwaliteit van de activiteit (eisen, behoeften en waardering)? • Voldoen we aan interne en/of externe normen van kwaliteit? • Is er een kwaliteitscyclus? Hoe ziet die eruit? 	
Kwaliteitskaders en -eisen	<ul style="list-style-type: none"> • Weet ik welke wettelijke kwaliteitskaders er voor deze activiteit zijn? • Weet ik welke aanvullende kwaliteitskaders er voor deze activiteit zijn? • Zijn er afspraken gemaakt over kwaliteitseisen? (bijvoorbeeld bij de inkoop/subsidiering) 	
Samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe voeren we het gesprek over het gebruik van effectieve jeugdinterventies, richtlijnen en het monitoren van resultaten? • Hebben we zicht op wat de uitvoerende praktijk nodig heeft om de kwaliteit van het aanbod van de activiteit te verbeteren? Bespreken we dit met elkaar? • Is kwaliteit onderdeel van een doorlopend gesprek tussen uitvoerder en beleidsmaker/financier? • Is kwaliteit onderdeel van een doorlopend gesprek met onze samenwerkingspartners? 	

 Tip: Voorkom extra bureaucratie. Maak waar mogelijk gebruik van bestaande kwaliteitseisen en -kaders.

Vervolg – Wat is de huidige kwaliteit van deze activiteit?

Let op! Niet alle vragen hoeven voor jouw activiteit of aanbod van toepassing te zijn.

	Mogelijke vragen	Antwoorden
Anders, namelijk:		

In gesprek over de huidige kwaliteit (van het aanbod) van de activiteit

Wat vinden we van de huidige kwaliteit van het aanbod van de activiteit?

Draagt dit bij aan de gewenste resultaten voor kinderen en jongeren?

 Tip: Probeer door de bril van kinderen en jongeren te kijken. Relateert je inzet op kwaliteit aan de gewenste resultaten voor kinderen en jongeren? Is een professional met een SKJ-registratie bijvoorbeeld ook deskundig in het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag?

Zien we aandachtspunten bij de huidige kwaliteit?

Hoe gaan we ieder vanuit onze eigen rol aan de slag met het verbeteren van de kwaliteit van de activiteit?

In de vorige stappen hebben we een beeld gevormd van de huidige kwaliteit van de activiteit. Bespreek op basis daarvan wat je wil veranderen en welke acties je daarvoor gaat ondernemen.

Vervolgacties voor uitvoerende praktijk

Denk aan: Hoe zorgen we ervoor dat ons aanbod zoveel mogelijk is gebaseerd op kennis over wat werkt? Hoe zorgen we ervoor dat werken aan de kwaliteit vast onderdeel wordt van onze activiteiten? Hoe geven we professionals de ruimte om te leren en reflecteren?

Vervolgacties voor financier/beleid

Denk aan: Hoe zorgen we ervoor dat uitvoerende organisaties en professionals de ruimte krijgen om te innoveren, delen, leren en reflecteren? Hoe stimuleren we de uitvoerende praktijk om gebruik te maken van kennis over wat werkt?

Bouwsteen 4

Leren en verbeteren: kwaliteit van activiteiten

Actie

Bespreek of de kwaliteit bijdraagt aan betere resultaten voor kinderen en jongeren.

Vul de vraag hieronder nu in.

Hoe volgen we de kwaliteit van de activiteit over tijd?

Bespreek met elkaar hoe vaak je de kwaliteit van de activiteit in kaart brengt. Maar ook wat je samen in kaart brengt. Neem hierbij het bespreken van de directe resultaten mee. Dit kan aanknopingspunten bieden voor het verbeteren van de kwaliteit.

Welke afspraken maken we en hoe organiseren we die?

Vul de vragen hieronder periodiek in.

Hoe staat de kwaliteit van mijn activiteit er nu voor?

De kwaliteit van de activiteit en het aanbod wordt steeds opnieuw in beeld gebracht. Beschrijf hier de kwaliteit zoals deze nu is.

Welke (verbeter)acties voor de kwaliteit van de activiteit komen voort uit de directe resultaten van de activiteit?

Hoe verloopt de inzet op kwaliteit? Wat vraagt aandacht?

Er is opnieuw in kaart gebracht wat de kwaliteit van de activiteit is. Ook is er gekeken naar het directe resultaat van de activiteit en wat dit betekent voor de kwaliteit. Bespreek met elkaar wat dit voor vervolg vraagt.

Zijn voorgenomen acties rondom de kwaliteit uitgevoerd?

Dit kunnen eerder benoemde acties zijn of acties uit een voorgaande evaluatie.

Wat werkt wel? Kunnen we daar meer van doen?

Wat werkt niet? Stoppen we hiermee of krijgt dit een ander vervolg?

Als we niet weten of het werkt: kunnen we het onderzoeken?

Wat betekent dit voor hoe we verder gaan werken aan de kwaliteit van activiteiten?

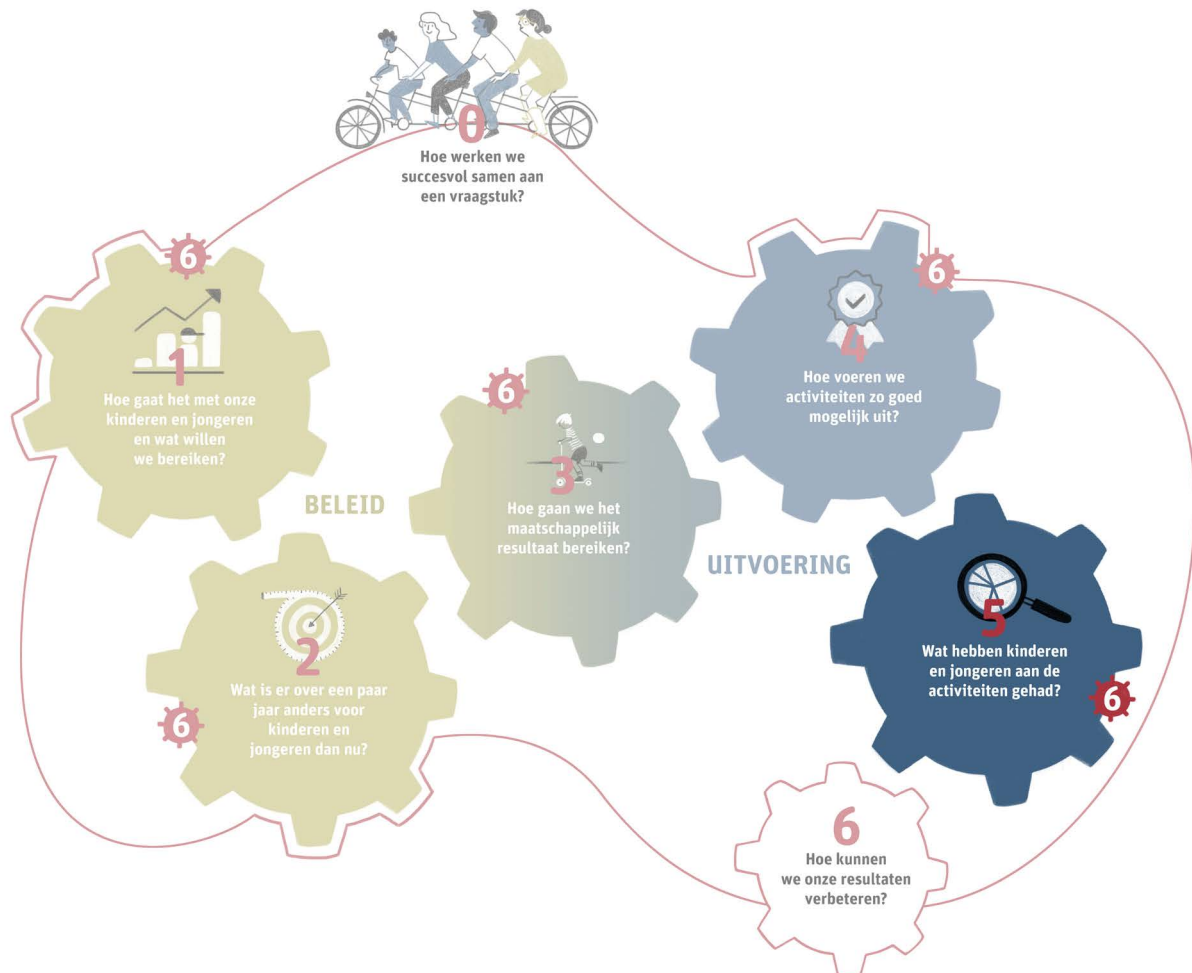
Welke acties zien we en hoe pakken we die op? Noteer dat hier. Ook wie de actie oppakt.

Vervolgacties voor uitvoerende praktijk

Vervolgacties voor financier/beleid

Bouwsteen 5

Breng in beeld wat kinderen en jongeren hebben aan de activiteit

Resultaat

Het regelmatig bespreken wat de activiteit oplevert voor kinderen en jongeren, draagt bij aan een lerende beweging. Dit zorgt voor betere resultaten voor kinderen en jongeren.

We weten hoe we monitoren wat de activiteit oplevert voor kinderen en jongeren. We zetten dit in om de activiteit te verbeteren.

Een goede start begint met de juiste samenwerking. Ga hiervoor naar bouwsteen 0.

Belangrijke vragen vooraf

Hoe betrekken we kinderen, jongeren en gezinnen bij deze stap?

Met welke partners doen we dit samen en hoe betrekken we die?

Wat wil je bereiken met je inzet? En hoe draagt dit bij aan overkoepelende resultaten?

Wat is de bedoeling van jullie inzet? Wat willen jullie concreet bieden, aanpakken of veranderen voor kinderen en jongeren die deelnemen aan jullie aanbod? Dit is je meetbare doel, waar je naartoe werkt.

Bespreek ook aan welke overkoepelende maatschappelijke resultaten (zie bouwsteen 2) het aanbod bijdraagt. Dit zijn collectieve resultaten waar meer inzet voor nodig is dan alleen jullie aanbod.

Maak expliciet op welke manier jullie inzet bijdraagt aan deze overkoepelende maatschappelijke opgave. Het is goed om dit scherp te hebben en te bespreken met alle betrokkenen.

Helpende vragen bij het scherp stellen van het doel van je activiteit:

- Wat wil je met jouw activiteit bereiken?
- Wat wil je (anders) zien bij kinderen en jongeren na jouw inzet?
- Wanneer ben je tevreden?
- Wanneer heb je de doelgroep een stap verder geholpen?

Tip: Heb je meerdere doelen voor ogen? Bedenk dan wanneer je tevreden bent en neem dat als uitgangspunt.

Welke acties dragen bij aan het beoogde doel?

Nu je weet wat het beoogde doel van je inzet is, ga je na op welke manier je dat probeert te bereiken. Wat onderneem je om je doel te bereiken? Wat zijn de belangrijkste acties om dit voor elkaar te krijgen?

Hoe weet ik of mijn doel behaal?

Of je inzet ook daadwerkelijk leidt tot het behalen van je doel, onderzoek je met gegevens die iets zeggen over het directe resultaat van je aanbod voor het kind of de jongere. Je kijkt dan naar de uitkomst. Voorbeelden hoe je uitkomsten kunt meten van een activiteit vind je [hier](#).

Welke informatie heb je als professional nodig om met ouders en kinderen te reflecteren op je werk? Wanneer weet je of je het 'goed' doet? Hoe weet je of kinderen en jongeren baat hebben bij jouw/jullie inzet?

Welke informatie heb je als organisatie of initiatief nodig om een beeld te vormen of je het 'goed' doet? Waaraan kan je zien of het doel van de activiteit gehaald is, of waar ruimte voor verbetering zit?

Hoe kunnen we het directe resultaat voor kinderen en jongeren in beeld brengen?

Welke informatie hebben we nodig om het gesprek goed te kunnen voeren? Laat het monitoren in verhouding staan tot de uitgevoerde activiteit. Maak hierin keuzes als dat nodig is. De informatie moet helpen bij het laten zien van je resultaten, maar ook input bieden om te leren en te verbeteren. Bespreek met elkaar de volgende vragen:

Wat willen we echt meten en weten? Is de informatie noodzakelijk of interessant?

Past wat we willen weten bij het doel van de activiteit?

Kunnen onze medewerkers deze informatie gebruiken in hun dagelijkse werk?

Welke gegevens verzamelen we? Hoe meten we die? Welke tools en input gebruiken we daarvoor?

Bedenk hierbij dat je het grootste verschil maakt door gegevens te verzamelen die uitvoerend medewerkers helpen bij hun inzet voor kinderen en jongeren.

Indicator of signaal:

Indicator of signaal:

Indicator of signaal:

Hoe vaak meten we de uitkomsten van de activiteit? Past deze frequentie bij de activiteit?

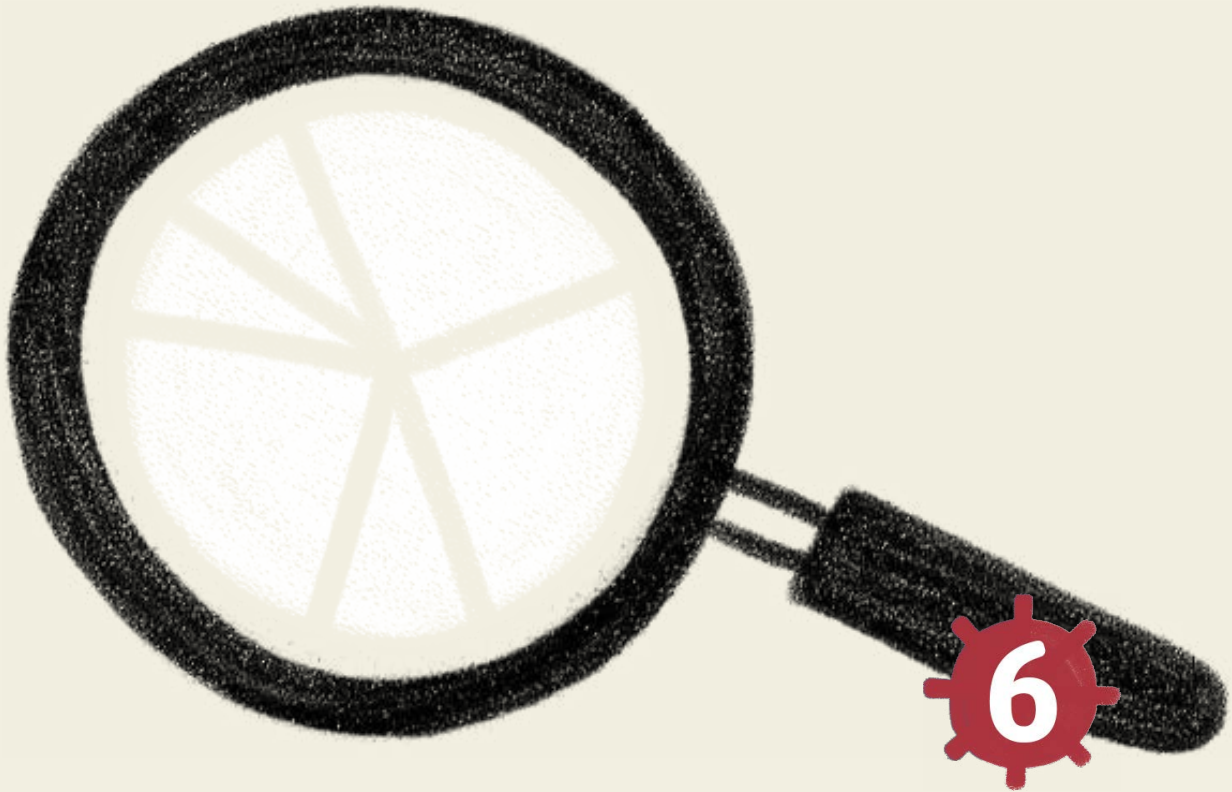
Wie is verantwoordelijk voor het verzamelen en bundelen van deze gegevens? Wie heeft welke rol?

Tip: Stel de vraag of de gegevens iets zeggen over wat je beoogt te bereiken. Dit kan gedurende de inzet veranderen. Toets dit daarom regelmatig en pas waar nodig aan.

Bouwsteen 5

Leren en verbeteren: Uitkomsten

Actie

Bespreek wat kinderen en jongeren hebben aan de activiteit.

Welke uitkomsten hebben we opgehaald?

We brengen steeds opnieuw in kaart wat kinderen en jongeren hebben gehad aan de activiteit. Geef hier een overzicht van de uitkomsten die je in de afgelopen periode hebt verzameld.

Eerder (indien van toepassing)

Op dit moment

Hoe verliep het ophalen van de uitkomsten?

Naast het in beeld brengen van de opgehaalde uitkomsten, is het ook goed om te kijken naar hoe dit proces is verlopen. Beschrijf dat hier.

Wat verliep goed en moeten we vasthouden?	Wat ging minder goed en waar moeten we nog aan werken?

Welke verbeteracties halen we hieruit en hoe gaan we hiermee aan de slag?

In gesprek: gezamenlijke interpretatie van de uitkomsten

Uitkomsten spreken niet voor zich, maar vragen om een gesprek over het verhaal erachter. Ga samen met je team en in je organisatie in gesprek over onderstaande vragen om de gegevens te duiden en er samen van te leren. Voer dit gesprek met alle partijen. Wie moeten aanwezig zijn vanuit beleid, onderzoek/monitoring en praktijk?

Lees meer over hoe je het gesprek over cijfers voert, de juiste mensen daarbij uitnodigt en gezamenlijk doelen bereikt in de [tool Samen in gesprek over cijfers](#).

1. Herkennen. Hoe verhouden de cijfers zich tot wat we dagelijks in onze praktijk zien?

2. Begrijpen. Hoe denken we dat dit komt? Kunnen we het beeld verklaren?
Zijn er groepen waarvoor het cijfer hoger of lager is?

Tip: Creëer een gedeeld beeld over de uitkomsten en de benutting daarvan. Concreet handelingsperspectief vind je op de [website van het Nji](#).

Vervolg – In gesprek: gezamenlijke interpretatie van de uitkomsten

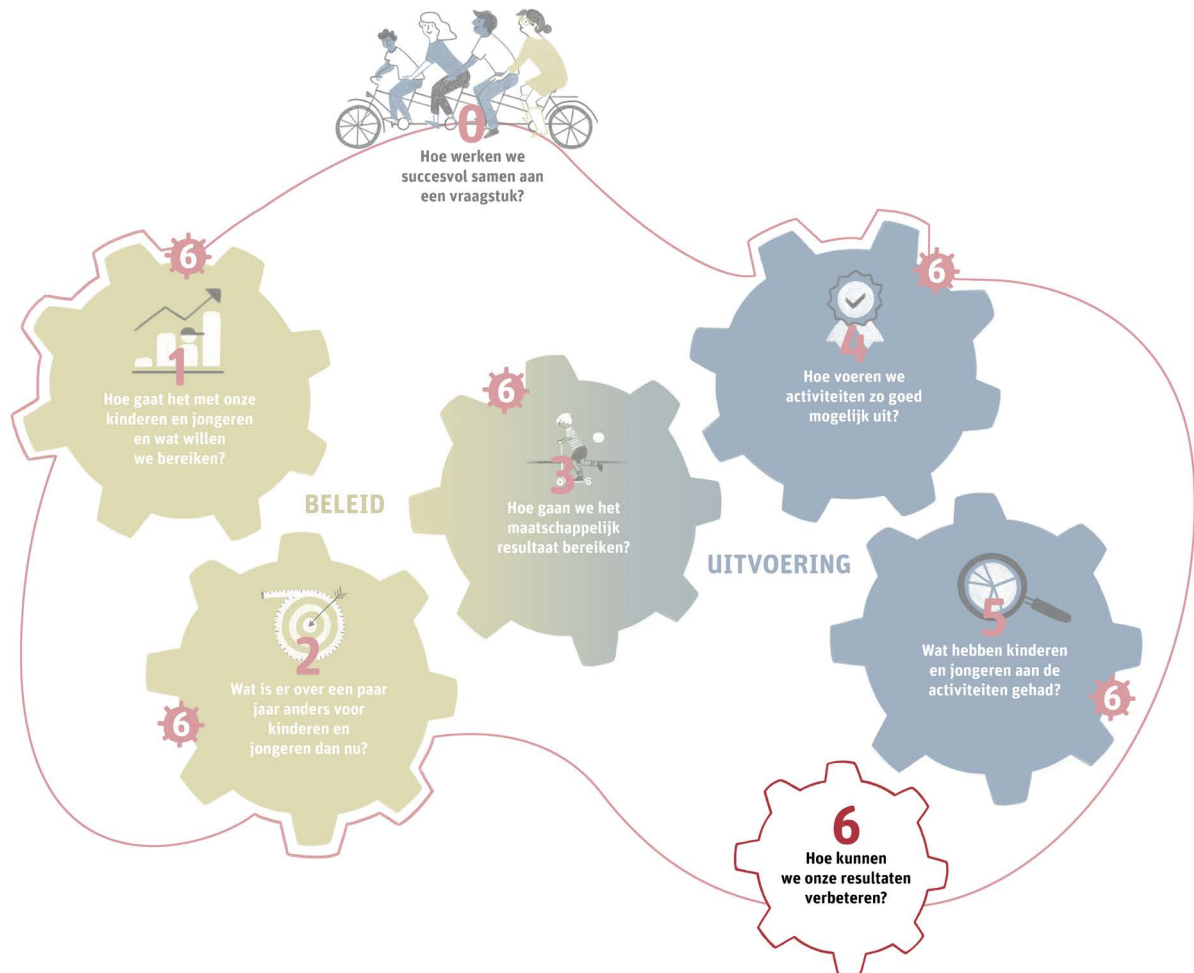
3. Waarderen. Wat vinden we ervan? Waarover zijn we tevreden en waarover niet? Welke cijfers willen we verbeteren?

4. Verbeteren. Willen we iets verbeteren? Welke (verbeter)acties halen we hieruit? En hoe gaan we die aanpakken?

 Tip: Het stellen van een interne norm kan helpen bij het analyseren van uitkomsten. Het maakt scherper wat je van de resultaten vindt en wat je anders wil doen.

Bouwsteen 6

Heb aandacht voor leren en verbeteren

Resultaat

Het bijhouden van hoe het gaat met doelen en resultaten en hierin samen leren en verbeteren, zorgt voor een effectievere aanpak.

We weten wat er goed gaat, wat er beter kan en hoe we dat gaan doen.

Een goede start begint met de juiste samenwerking. Ga hiervoor naar bouwsteen 0.

Belangrijke vragen vooraf

Hoe betrekken we kinderen, jongeren en gezinnen bij deze stap?

Met welke partners doen we dit samen en hoe betrekken we die?

 Advies: *Betrek mensen vanuit beleid en vanuit de uitvoering. Je hebt beiden nodig om te werken aan kwaliteit en zo betere resultaten te bereiken voor kinderen en jongeren.*

Wat is voor ons belangrijk om samen te leren?

Bespreek met elkaar welke punten voor jullie van belang zijn om samen effectief te kunnen leren en waarom. Er zijn verschillende contexten waarbinnen je met elkaar leert en verbetert. Bespreek wat je belangrijk vindt in elk van deze contexten. Denk hierbij aan de volgende onderwerpen:

Do's. Wat moeten we vooral wel doen?

Don'ts. Wat moeten we vooral niet doen?

Waarden. Welke waarden vinden we belangrijk?

Verwachtingen. Welke verwachtingen hebben we?

Hoe dragen we zorg voor het creëren van een prettige en effectieve context om samen te leren?

In de vorige stap hebben we in beeld gebracht welke dingen belangrijk zijn bij samen leren en verbeteren. Welke afspraken maken we naar aanleiding hiervan? Zet ze hier op een rijtje.

Organiseren van momenten om samen te leren en te verbeteren

Hoe zorgen we ervoor dat we regelmatig het gesprek over de voortgang voeren?

Kunnen we dit koppelen aan reeds geplande periodieke overleggen?

Welke afspraken maken we daar nu over? Wat is het eerstvolgende moment?

Wie zijn daarbij aanwezig?

Wie leveren de gegevens/input voor dit gesprek?

Bouwsteen 6

Leren en verbeteren: beleid en uitvoering

Actie

Bespreek wat er goed gaat, wat beter kan en hoe dit wordt aangepakt.

Samen sturen op effectief jeugdbeleid

Om effectief te kunnen sturen op kwaliteit heb je twee speelvelden nodig: beleid en praktijk. Door informatie over beide speelvelden samen te brengen, kan er een leerproces ontstaan waarin je samen stuurt op kwaliteit. Je brengt daarvoor eerst de informatie bij elkaar van de speelvelden en de daarbij behorende bouwstenen.

Beleid en uitvoering

Hier komt beleid en praktijk samen.
 Hoe zijn deze op elkaar afgestemd?
 Vullen ze elkaar aan?
 Wat leren we van elkaar?

Beleid

Hier komen de beleidsambities, maatschappelijke resultaten en een passende beleidsaanpak samen. Bij voorkeur in samenspraak met andere partijen. Welke informatie hebben we hierover?

Uitvoering

Hier gaat het over de inspanningen die gedaan worden om de directe resultaten voor kinderen en jongeren te verbeteren, en de samenwerking die daarin een rol speelt. Welke informatie is er over dit speelveld?

Wat hebben we al gedaan om betere resultaten voor kinderen en jongeren te halen?

Als je al eerder verbeteracties hebt doorgevoerd, bespreek dan ook met elkaar wat het resultaat is van deze verbeteracties. Noteer dat hier.

In gesprek: gezamenlijke interpretatie van de informatie en samen bepalen wat nodig is voor het vervolg

Bespreek met elkaar de bij elkaar gebrachte informatie van de vorige sheet, aan de hand van de volgende vier vragen. Deze vragen kunnen in iedere context worden toegepast om te leren en verbeteren.

Herkennen: Hoe verhoudt deze informatie zich tot wat we dagelijks in onze praktijk zien?

Begrijpen: Kunnen we de beelden verklaren? Wat is het verhaal achter de informatie?

Waarderen: Wat vinden we ervan? Wat willen we aanpakken?

Verbeteren: Welke (verbeter)acties halen we hieruit? En hoe gaan we die doen?

In gesprek over het proces van samen leren en verbeteren

Hoe verliep het samen leren en verbeteren? Naast het kijken naar de opbrengsten, is het ook goed om samen naar het proces van leren en verbeteren te kijken. Beschrijf dat hier.

Wat verliep goed en moeten we vasthouden?

Wat ging minder goed en waar moeten we nog aan werken?

Welke verbeteracties halen we hieruit en hoe gaan we hiermee aan de slag?

Rutgers

Nederlands
Jeugdinstituut

